

Till:
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
monica.tornlund@regeringskansliet.se

Ansvarig tjänsteman:
Magnus Ulaner
Miljöchef
magnus.ulaner@hsb.se

REMISSVAR KEMIKALIEINSPEKTIONENS RAPPORT 8/15 "HÄLSOSKADLIGA KEMISKA ÄMNEN I BYGGPRODUKTER – FÖRSLAG TILL NATIONELLA REGLER" (M2015/04120/KE)

HSB Riksförbund lämnar här synpunkter på Kemikalieinspektionens rapport 8/15 "Hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter – förslag till nationella regler" (M2015/04120/Ke)

Sammanfattning

HSB samtycker i stort med innehållet i Kemikalieinspektionens rapport och tillstyrker förslaget till ny författning.

Yttrande

HSB anser att genom ett införande av lagförslaget skapas en standard för vilken information som behöver finnas gällande emissioner av flyktiga (VOC) och semi-flyktiga organiska ämnen (SVOC) från byggmaterial.

Utifrån förslaget så skulle det innebära att information om emissioner av enskilda ämnen behöver redovisas vilket ger möjlighet att sätta krav utifrån ämnens potentiella farliga egenskaper. Denna utgångspunkt skulle vara en viktig grund för att uppnå och säkerställa önskad exponering av farliga ämnen i inomhusmiljön. Det skulle även innebära ett riktmärke för att marknadsdriva kravställningar gällande produktkategorier som inte omfattas av definitionen för byggprodukter.

HSBs specifika synpunkter:

- Bra att krav ställs på att information om ingående ämnen som emitteras från byggprodukter behöver redovisas. Det är betydligt bättre och mer relevant än att bara ställa krav på att totalsumman av flyktiga organiska ämnen ska redovisas.
- Relevant att utgå från LCI-konceptet för att sätta haltgränser för enskilda ämnen.
- Bra att förslaget harmoniserar med krav som ställs i andra Europeiska länder.

- Förslaget skulle bidra till att öka den faktiska kunskapen om kemiska emissioner till inomhusluften från olika material. Idag redovisas oftast endast värden som uttrycks i total mängd flyktiga organiska ämnen (TVOC), vilket endast ger begränsad information om potentiell problematik och hälsorisk.
- Brist att inga krav ställs för ämnen som ännu inte är utvärderade enligt LCI-konceptet. Med det föreslagna förhållningssättet kommer ämnen som emitteras i betydande grad och som inte är utvärderade att tillåtas utan vidare motivering eller utvärdering om eventuella risker för hälsoeffekter. I likhet med CLP och krav på självklassificering för ämnen som inte utvärderats för en harmoniserad klassificering, bör det finnas ett ansvar att ta fram relevanta underlag för bedömning av hälsorisker för ämnet. Detta ska åläggas den som sätter produkten på marknaden, när emissioner av enskilda ämnen över en fastställd nivå mäts upp.
- Det är viktigt att Sverige verkar för fortsatt utvärdering av ämnen och gränsvärden inom EU-LCI arbetet.
- Det är bristfälligt att kraven bara avses gälla produkter som omfattas av definitionen enligt byggproduktförordningen. Konsekvensen kan exempelvis bli att en levererad färdigmålad byggprodukt inte klarar kraven på grund av emissioner från färgen, medan samma färg får användas för att måla produkter avsedda för inomhusbruk på plats. Seriösa beställare kommer dock att kunna ställa samma krav på produkter som ska appliceras på plats, men det kan bli ett kryphål för mindre seriösa aktörer eller för dem som saknar kunskap om detta.
- Det är bristfälligt att inte inredning omfattas av de föreslagna kraven.
- Beträffande produkter som består av samma material och som behandlas med samma ytbehandling finns utrymme för effektivare hantering. Enligt förslaget kommer varje produkt att behöva redovisa emissionsdata och varje ny produkt emissionstestas. Det bör finnas möjlighet att kunna utgå och hänvisa till emissionsdata som leverantörer av kemiska varor tar fram för utvärderade tillämpningar.
- I förslaget saknas begränsningar för ämnen med kända problematiska egenskaper.
- Det finns ett flertal ämnen som inte kommer att kunna påvisas med en emissionsmätning, men som kan ha potential att migrera ut från produkten med tiden och leda till exponering.
- I förslaget saknas krav på att leverantörer ska redovisa material och ämnesinnehåll. Denna information är viktigt för att så tidigt som möjligt upptäcka samband mellan identifierad ohälsa orsakad av specifika material eller ämnesinnehåll i byggprodukter. Historiska erfarenheter visar att vi kan förvänta oss i framtiden att vi inte har all information om vad som påverkar hälsan och inomhusmiljön. När framtida samband identifieras mellan risk för ohälsa och specifika ämnen/material är det nödvändigt att ha vetskap om vilka material och ämnen som finns i byggprodukter. Detta för att effektivisera och minimera saneringskostnader i framtiden. Det finns ett flertal ämnen

som inte är lämpliga för materialåtervinning utan att riskera exponering vid omhändertagande eller användning av återvunnet material.

Övrigt

I den nyligen presenterade *utredningen om spridning av PFAS-föreningar i dricksvatten (M 2015:B)* konstateras nedanstående, vilket har bäring även på sakfrågan i denna remiss.

Det konstateras att:

- flera myndigheter framför att de är övertygade att det finns kemikalier som nu är ute i samhället vars egenskaper, spridning och effekter mer eller mindre är okända, och som med ny kunskap kommer att kräva insatser från samhällets sida eftersom de förorsakar skada.
- det är uppenbart att EU:s kemikalielagstiftning inte är tillräcklig. Det finns behov av en utveckling av EU:s kemikalier regler bl.a med möjligt att bedöma och pröva grupper av ämnen med liknande inneboende egenskaper, kemisk struktur eller användningsområde.
- kemikalielagstiftningen ålägger den som vill sätta en produkt på marknaden att bedöma riskerna med produkten och försäkra sig om att användningen av den inte kommer att leda till risker för människa och miljö.

HSB vill därför lyfta att de förslag till förstärkningar av EU-lagstiftning som *utredningen om spridning av PFAS-föreningar i dricksvatten (M 2015:B)* lämnar även är giltiga för byggprodukter:

- Registreringen av ämnen behöver förbättras så att ämnen som finns i låga koncentrationer eller i små mängder omfattas av registreringskyldighet enligt KemI:s produktregister. Ambitionen bör vara att årligen kunna redovisa relevant statistik.
- EU:s regler om säkerhetsdatablad bör skärpas så att låga halter av ej klassificerade potenta ämnen fortsättningsvis redovisas.
- Innehållet i kemiska produkter bör redovisas öppet, vilket kräver ändring av EU:s regler om klassificering och märkning.
- Substitutionsarbetet bör ske gruppvis.
- Utredningskraven för myndigheterna inför eventuella begränsningar är allt för omfattande i relation till lagstiftningens intention att den som sätter ut sin produkt ska försäkra sig om att den inte leder till risker för människa och miljö.
- I avvaktan på skärpt lagstiftning bör det frivilliga förebyggande arbetet förstärkas. Ett Centrum för substitution/ Substitutionskontor bör upprättas som ett kunskapscentrum för att driva på kemikalieproducenterna och för att underlätta för konsumenter och företag att arbeta proaktivt med att byta ut farliga ämnen eller byta till ett annat material utan farliga ämnen. Befintliga branschsamarbeten bör utnyttjas i uppbyggnaden av centrat.

HSB - där möjligheterna bor

Stockholm den 7 mars 2016

A handwritten signature in black ink, consisting of a cursive 'A' followed by a stylized 'L' and a long horizontal stroke.

Anders Lago

Ordförande HSB Riksförbund